

Patiëntenfederatie Nederland

Financieel verslag 2023

Inhoudsopgave

Verslag van de bestuurder	3
Bijlage 1: balans	7
Bijlage 2: staat van baten en lasten	8
Bijlage 3: WNT-verantwoording	10

Patiëntenfederatie Nederland
Orteliuslaan 871 – 1e verdieping
3528 BE Utrecht

Postbus 1539
3500 BM Utrecht

T 030 297 03 03
Kvk nr. 40482340

www.patiëntenfederatie.nl

Deze jaarrekening betreft de financiële weergave van de met subsidiemiddelen uitgevoerde activiteiten in 2023.
Een inhoudelijke impressie van het jaar vindt u op de website van Patiëntenfederatie Nederland.

Verslag van de bestuurder

Inleiding

Deze jaarrekening geeft de financiële weergave weer van de vooral met subsidiemiddelen uitgevoerde activiteiten in 2023. Deze inleiding bevat een korte impressie van ons werk in 2023.

Onze activiteiten in 2023

In allerlei opzichten was 2023 een bijzonder jaar. Zo nam de Patiëntenfederatie na 8 jaar afscheid van directeur-bestuurder Dianda Veldman en werd Arthur Schellekens als haar opvolger welkom geheten. Tijdens Dianda's afscheid werd ook de Zorgbelofte gelanceerd, de maatschappelijke vertaling van het Integraal Zorgakkoord (IZA) en een concrete invulling van wat burgers van Nederland mogen verwachten van de transformatie uit het IZA. Er is in 2023 een door alle betrokken IZA-partijen gewerkt aan de uitvoering van het IZA en andere beleidsvoornemens van het Rijk. Onze bijdrage is daarbij hard nodig want het belang van patiënten wordt door andere partijen niet automatisch voorop gesteld, hoe mooi de teksten van het akkoord ook zijn. Het jaar 2023 was tevens in politiek opzicht bijzonder. De val van het kabinet bracht een nieuwe politiek werkelijkheid teweeg, waarin gewerkt moest worden met (wisselende) demissionaire ministers. Het bestaansrecht van de Patiëntenfederatie is belangenbehartiging. Dat doen we op allerlei manieren. Soms door stille diplomatie, soms met tromgeroffel in de media, soms door samen met politiek of met voorlopers de toekomst alvast vorm te geven. Het is van groot belang de stem van de patiënt luid en duidelijk te laten klinken, zeker nu de tijd aanbreekt van een stijgende zorgvraag en stagnerende capaciteit. Dat kan soms schuren. Juist daarom is het van belang om te blijven werken aan passende zorg, op het juiste moment, in de juiste dosering op de juiste plaats, en in goed overleg tussen zorgverlener en patiënt tot stand gekomen. Het goede gesprek en samen beslissen blijven als speerpuntenbelangrijk om dit vorm te geven. Mensen ondersteunen om meer regie te nemen zien we als een belangrijke strategie om patiënten te versterken.

We werkten in 2023 onder andere aan de volgende zaken:

- We zijn toegetreden tot het bestuur van Thuisarts.nl om, samen met Nederlands Huisartsen Genootschap en de Federatie van Medisch Specialisten, betrouwbare en onafhankelijke informatie te kunnen bieden over aandoeningen en ziekten, zodat mensen zelf zaken kunnen opzoeken en zich goed kunnen voorbereiden op een bezoek aan een zorgverlener. Ook artsen kunnen Thuisarts.nl gebruiken om patiënten inzicht te geven in hun aandoening en behandeling.
- We pleitten voor meer transparantie van kwaliteitsgegevens van behandelingen, een discussie die binnen het zorgveld nog steeds tot de nodige weerstand leidt.
- Er zijn stappen gezet op het gebied van de persoonlijke gezondheidsomgeving (PGO), de online plek waar je alle gegevens over je gezondheid kunt bekijken en bijhouden.
- Drie grote programma's draaien vanuit de Patiëntenfederatie in samenwerking met andere partners, namelijk Vliegwheel, PGO on Air en de Coalitie Leefstijl in de Zorg. Binnen deze programma's worden conform de opzet goede stappen gezet.
- De transformatie van ZorgkaartNederland tot keuzeplatform, breder dan alleen waarderingen en met steeds meer geverifieerde waarderingen (nu al bijna 80%).
- Veel tijd en energie is geïnvesteerd in de uitvoering van het IZA, zeker omdat vrijwel alle thema's van belang zijn voor patiënten.

Het financiële jaar

Het jaar is voor vrijval van bestemmingsreserves afgesloten met een negatief resultaat van € 281.349, hiervan wordt € 230.919 onttrokken aan de bestemmingsreserves, en € 50.430 ten laste gebracht van de algemene reserve (2022: € 43.130 positief). Weliswaar zijn meer projectsubsidies toegekend, voor het eerst gebeurde het een aantal malen dat die pas met terugwerkende kracht werden toegekend, of later dan in eerste instantie toegezegd. De grote projecten werden pas aan het einde van 2023 of zelfs begin 2024 toegekend, waardoor de projectomzet achterbleef ten opzichte van 2022.

De oorzaak van dit negatieve resultaat is te wijten aan:

- # ondanks een hoger aantal FTE is het aantal uren dat aan projecten is besteed vrijwel gelijk gebleven, één van de oorzaken is dat steeds vaker een beroep wordt gedaan op onze medewerkers, waar geen bezoldiging tegenover staat.
- # een forse overschrijding van de instellingssubsidie, grotendeels veroorzaakt door hogere materiële kosten, en het wegvallen van een deel van de compensatie hiervan door Mind.
- # een forse stijging van wervingskosten, door de krapte op de arbeidsmarkt, en door de wisseling van bestuurder.

De jaaromzet bedroeg in 2023 circa € 12 miljoen. Hiervan is circa € 1,2 miljoen doorbetaald aan projectpartners onder andere uit de patiëntenbeweging. Dit zijn leden van de Patiëntenfederatie, koepelorganisaties en overige patiëntenorganisaties die in 2023 hebben geparticipeerd in samenwerkingsprojecten waarvan de Patiëntenfederatie penvoerder was. De resterende € 10,8 miljoen is onder te verdelen naar de volgende financieringsstromen: Instellingssubsidie (€ 2,3 miljoen), SPK- en SKPC-gelden (€ 1,2 miljoen), projectsubsidies (€ 5,6 miljoen), omzet ZorgkaartNederland (€ 1,3 miljoen, overige baten € 0,4 miljoen).

Resultaat en resultaatbestemming

De algemene reserve is afgenomen met € 281.349. Deze afname bestaat uit:

- Vermindering resultaat (€ 50.430) en
- Onttrekking van gelden uit de bestemmingsreserves (€ 230.919)

Het vrije eigen vermogen bestaat na resultaatbestemming 2023 uit een algemene reserve van € 862.371 en bestemmingsreserves van € 81.075.

Toekomst

In 2023 zijn we doorgegaan met de realisatie van ons Meerjarenplan en de uitvoering van het IZA. Er zijn enkele grote meerjarige programma's van start gegaan, onder andere rond Leefstijl in de zorg en uitbreiding van de Vliegwielfcoalitie. Het tekort in de begroting 2023 is opgelost dankzij nieuwe projecten. We staan er zowel inhoudelijk als financieel goed voor. Ook wij merken dat de arbeidsmarkt krap blijft, maar we prijzen ons gelukkig dat we een deskundig, betrokken en gemotiveerd personeelsbestand hebben en een informele en open werkcultuur.

Risico's ten aanzien van continuïteit van de inkomsten

De Patiëntenfederatie haalt haar inkomsten uit verschillende financieringsstromen. Een deel van deze inkomsten is als (min of meer) vast te kwalificeren. Dit zijn de instellingssubsidie en de SPK- gelden. De eerste wordt gefinancierd door het Ministerie van VWS vanuit het beleidskader voor subsidiëring van patiënten- en Rehandicaptenorganisaties.

De Kwaliteitsgelden worden gefinancierd vanuit de premiegelden, mogelijk gemaakt vanuit het bestuurlijk hoofdlijnenakkoord Medisch Specialistische Zorg. Vanaf 2020 zijn deze middelen ondergebracht bij ZonMW die hiermee projecten financiert van de Stichting Patient en Kwaliteit (SPK). De hoogte van het bedrag voor de Patiëntenfederatie Nederland is sinds 2019 ook geïndexeerd voor de gestegen prijzen. Het restant van de SKPC-gelden is in de eerste helft van 2023 ingezet voor de realisatie van een aantal geormerkte projecten.

Overige projectsubsidies kwalificeren we als niet-vaste inkomsten. De personeelsformatie is hierop afgestemd door voldoende flexibiliteit te creëren.

Risicomanagement

De directeur/bestuurder en Raad van Toezicht van de Patiëntenfederatie zijn zich bewust van het belang van adequaat risicomanagement. Er is een hoog bewustzijn van de verantwoordelijkheid voor een rechtmatige en doelmatige besteding van middelen, de naleving van wet- en regelgeving en adequate inrichting van administratieve organisatie en interne beheersing. In het risicomanagementsysteem zijn de naleving van wet- en regelgeving (compliance) en de rechtmatigheidseisen vervat. Het *vsteem van risicomanagement zorgt ervoor dat risico's en beheersmaatregelen niet op een willekeurige, maar op een gestructureerde wijze worden geïdentificeerd. Door een bewuste afweging te maken tussen onze doelstellingen en de risico's die we bereid zijn te nemen, streven we naar een bestendige en maatschappelijk verantwoorde, beheersbare en inteeere bedrijfsvoering.

De nieuwe Europese privacywetgeving (AVG) is geïmplementeerd in 2018. De vereniging werkt aan verdere professionalisering van interne procedures zoals aangaan van verplichtingen (de offerte procedure) en optimaliseren van stuurinformatie. De voorbereiding voor een nieuw automatiseringsprogramma voor de financiële administratie en HR zijn in 2023 in gang gezet, met het streven om dit per 1 januari 2025 werkend te hebben. De Patiëntenfederatie wordt hiermee beter in staat gesteld om efficiënter en minder foutgevoelig te werken.

Risicobereidheid

De risicobereidheid is het totale risico dat de organisatie bereid is te accepteren om de strategische doelstellingen te behalen en haar maatschappelijke, juridische en financiële verplichtingen na te komen. De risicobereidheid wordt vastgesteld door binnen de organisatie regelmatig de risico's te monitoren, te bespreken en waar mogelijk bij te sturen daarbij gebruik makend van de interne beheersmaatregelen. De overall risicobereidheid van de Patiëntenfederatie is 'balanced'. Dit wil zeggen dat de organisatie bewust omgaat met de mogelijkheden die geboden worden en tegelijk de risico's hiervan afweegt. Ook in 2023 is de risicobereidheid op gestructureerde wijze inzichtelijk gemaakt. Binnen het management zal op regelmatige basis worden beoordeeld of de organisatie nog voldoet aan de bandbreedtes van ons risicoprofiel.

De Patiëntenfederatie onderkent de volgende soorten risico's die zich zouden kunnen voordoen in ons type organisatie :

1. Verliezen van het gepercipieerde nut door de samenleving en/of de voornaamste financiers;
2. De Patiëntenfederatie is financieel ongezond;
3. Middelen van de Patiëntenfederatie worden niet doelmatig en/of rechtmatig besteed;
4. Niet voldoen aan compliance, wet- en regelgeving (o.a. kaderregeling VWS, AVG en WNT, fiscale regelgeving);

De beheersmaatregelen die deze risico's reduceren vallen uiteen in maatregelen die zijn verankerd in het uitoefenen van functies, in periodiek vast te stellen en uit te voeren beleid, in procedure- afspraken, gedrag van mensen (soft controls) en in interne controlemaatregelen. Periodiek worden de verschillende maatregelen beoordeeld en waar nodig bijgesteld. De directie is verantwoordelijk voor het realiseren van de strategische doelstellingen en de beheersing van de strategische risico's.

Het strategische risicomanagement heeft dan ook haar voortdurende aandacht en zij ziet toe op actualisatie van de risicoanalyse en de naleving van de beheersmaatregelen. Het strategisch risicomanagement is een integraal onderdeel van de planning & control-cyclus. Er vindt periodiek rapportage aan de Raad van Toezicht plaats over het bereiken van de doelstellingen maar ook over de invloed van externe en/of interne factoren op de onderkende strategische risico's en de eventueel daarmee samenhangende aanpassingen in de beheersmaatregelen. Voor het jaar 2024 zien wij geen verschuivingen in het risicoprofiel ten opzichte van het vorige jaar.

Eind 2023 werd de begroting 2024 door Raad van Toezicht en de ALV goedgekeurd. Hierbij een samenvatting van deze begroting

Verkorte begroting 2024

BATEN

	€'000
Algemene baten	2.744
Projectbaten	
Kwaliteitsgelden	2.682
Overige projectsubsidies (incl. nog te acquireren)	7.920
Baten ten behoeve van projectpartners	1.156
Omzet Zorgkaart Nederland	1.314
Totaal baten	15.816

LASTEN

	€'000
Algemene lasten	2.665
Projectlasten	
Kosten SPK projecten kwaliteitsgelden	2.682
Kosten overige projecten (incl. ZKN)	9.311
Betaling aan projectpartners	1.156
Totaal lasten	15.814

De goedgekeurde begroting vertoont een overschot van € 1.569. Dit komt mede door de toekenning van een drietal grote projecten, alsmede een verhoogde instellingssubsidie. Over deze instellingssubsidie zal met ingang van 2024 een jaarlijkse inflatiecorrectie toegepast gaan worden door VWS over de personeelskosten.

Utrecht, augustus 2024
Arthur Schellekens, directeur/bestuurder

Bijlage 1

Balans per 31 december 2023 (na resultaatbestemming)

	31-12-2023 €	31-12-2022 €
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	162.964	218.177
Vlottende activa		
Nog te ontvangen subsidies	1.096.733	1.365.245
Overige vorderingen en overlopende activa	628.500	457.457
Liquide middelen	4.066.046	3.310.823
TOTAAL ACTIVA	5.954.243	5.351.702
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	862.371	912.801
Bestemmingsreserve (her)huisvesting	0	26.994
Bestemmingsreserve kantoorautomatisering	29.075	50.000
Bestemmingsreserve doorontwikkeling MKVL	0	25.000
Bestemmingsreserve arbeid	0	50.000
Bestemmingsreserve niet gefinancierde activiteiten	52.000	110.000
Bestemmingsreserve HR	0	20.000
Bestemmingsreserve financiën	0	30.000
	943.446	1.224.795
Voorziening		
Voorziening transitievergoeding	25.680	27.514
Onderhanden werk	1.382.592	2.045.686
Terug te betalen subsidies	1.057.860	40.617
Overlopende kortlopende schulden en overlopende passiva	2.544.666	2.013.090
TOTAAL	5.954.243	5.351.702

Bijlage 2

Staat van baten en lasten over 2023

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
BATEN			
	€	€	€
Algemeen			
Instellingssubsidie	2.269.569	2.269.569	1.800.000
Contributie	67.300	66.700	65.250
Overige baten	320.745	10.000	0
Totaal baten algemeen	2.657.614	2.346.269	1.865.250
Projecten			
SPK/SKPC-gelden	1.460.659	2.565.877	3.141.666
Overige projectsubsidies	5.618.951	2.363.552	6.172.650
Baten ten behoeve van projectpartners	1.163.582	1.133.008	1.153.406
Omzet Zorgkaart Nederland (ZKN)	1.337.072	1.328.000	1.289.359
Totaal baten projecten	9.580.264	7.390.437	11.757.081
TOTAAL BATEN	12.237.878	9.736.706	13.622.331
<i>Totaal exclusief projectpartners</i>	<i>11.074.296</i>	<i>8.603.698</i>	<i>12.468.925</i>
LASTEN			
Algemeen			
Personeelskosten	6.205.695	5.839.177	5.459.145
Huisvestingskosten	438.909	396.415	419.080
Bureau- en organisatiekosten	491.537	495.540	398.742
Verenigingskosten	103.786	99.000	29.537
Activiteiten	125.923	210.500	159.867
Doorberekend aan projecten	-7.126.599	-4.143.300	-4.653.173
Materiele kosten instellingssubsidie	0	100.658	126.111
Incidentele baten en lasten	0	0	-64.126
Totaal lasten algemeen	239.251	2.997.990	1.875.185
Projecten			
SKPC-/SPK-projecten	1.460.657	2.575.877	3.229.303
Kosten overige projecten (incl. ZKN)	9.655.738	5.961.121	7.321.308
Betaling aan projectpartners	1.163.582	1.133.008	1.153.406
Totaal lasten projecten	12.279.976	9.670.006	11.704.017
TOTAAL LASTEN	12.519.227	12.667.996	13.579.202
<i>Totaal exclusief betaling aan projectpartners</i>	<i>11.355.645</i>	<i>11.534.988</i>	<i>12.425.796</i>
RESULTAAT	-281.349	-2.931.290	43.130

	Realisatie 2023	Realisatie 2022
	€	€
Resultaatbestemming		
Onttrekking/dotatie aan Algemene reserve	-50.430	49.047
Onttrekking reserve (her)huisvesting	-26.994	-26.994
Onttrekking reserve kantoorautomatisering	-20.925	23.205
Onttrekking reserve personeelsbeleid	0	-37.133
Onttrekking reserve arbeid	-50.000	-25.000
Onttrekking reserve website MKVL	-25.000	0
Onttrekking reserve ontwikkelbudget ZKN	0	-100.000
Onttrekking reserve niet-gefinancierde activiteiten	-58.000	110.000
Onttrekking reserve HR	-20.000	20.000
Onttrekking reserve financiën	-30.000	30.000
Overige	0	4
Totaal verdeeld	-281.349	43.130

Bijlage 3

10 WNT verantwoording 2023 Patiëntenfederatie Nederland

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Patiëntenfederatie Nederland van toepassing zijnde regelgeving: Algemene WNT-maximum. Het bezoldigingsmaximum in 2023 voor Patiëntenfederatie Nederland is € 223.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2017 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking.

bedragen x € 1	D. Veldman	A.C.J. Schellekens
Functiegegevens		
Aanvang en einde functievervulling in 2023	Directeur- bestuurder 1/1 - 31/08	Directeur- bestuurder 11/09 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	JA	JA
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 102.960	€ 54.641
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 10.185	€ 5.109
Subtotaal	€ 113.145	€ 59.750
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 148.667	€ 65.042
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totaal bezoldiging	€ 113.145	€ 59.750
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022		
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	N.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	
Dienstbetrekking?	JA	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 139.233	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.657	
Subtotaal	€ 152.890	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 216.000	
Totaal bezoldiging 2022	€ 152.890	

Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	O. van Dijk	K. Martina Abello	W. Groot	D. J. van Dijk
Functiegegevens	voorzitter	Lid RvT	Lid RvT	vice voorzitter
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging				
Totaal bezoldiging	€4.331	€4.331	€4.331	€4.513
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€33.450	€22.300	€22.300	€22.300
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde bedragen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022				
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Totale bezoldiging	€4.135	€4.135	€4.135	€4.275
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€32.400	€21.600	€21.600	€21.600

Vervolg toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	M. van den Muijsenbergh	W. Brouwer	M. van Rixtel	A. van Poucke	C. Verstappen
Functiegegevens	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/7 - 31/12	1/7 - 31/12	1/7 - 31/12	1/7 - 31/12
Bezoldiging					
Totaal bezoldiging	€4.331	€2.257	€2.257	€2.257	€2.257
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	22.300	€11.150	€11.150	€11.150	€11.150
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde bedragen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022					
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€4.135				
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€21.600				

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.